

INSECTA

Vücutları baş, göğüs ve karın olmak üzere üç bölgeden oluşur. Başta bir çift anten göz ve ağız parçaları, göğüste üç çift bacak bulunur. Karın bölgesi ise türlere göre değişen sayıda segmentlidir.

Vücutlarında sert kitinden oluşan bir dış iskelet vardır. Böceğin büyümesi sırasında zaman zaman deri değiştirme görülür. Böceklerde ametabol, hemimetabol ve holometabol olmak üzere üç çeşit başkalaşım görülür.

Blattoptera (=Hamam böcekleri):

Vücutları üstten basık ve ovaldır. Vücutları 3 bölümden oluşur. Evrimlerinde yumurta, nimf ve ergin olmak üzere üç dönem vardır. Genel olarak nocturnal canlılardır. Nemli, sıcak bodrum katlarını tercih ederler.

İnsan sağlığı açısından önemli olan ve Türkiye’de de bulunan hamam böceği türleri *Blatta orientalis*, *Blatta germanica* ve *Periplaneta americana*’dır.

Hamam böcekleri ayakları, ağız parçaları ve dışkıları yoluyla virüs, mantar ve Helminth yumurtalarını insanların besinlerine bulaştırarak birçok hastalığın oluşumuna etken olurlar.

Hamam böceklerinden korunmak için öncelikle bunların yaşayabileceği ortamların iyice temizlenmesi gerekir ve özellikle girebilecekleri yerlerin ilaçlanması gerekir.

Phthiraptera (=Hayvan bitleri) :

Mallophage (çeneli bitler)

Vücutları yassıdır. Konaklarının gagalaması ya da kaşınmasından korunmak için oldukça sert bir kitin örtüyle kaplıdır. Ektoparazit olarak yaşarlar.

Anoplura (İnsan bitleri)

Küçük, kanatsız ve yassıdır. Vücut segmentleri iyice kaynaşmıştır. Yumurtaları sirke olarak adlandırılır ve yapışkan bir salgıyla bir yere yapıştırılır. Sıcakkanlı hayvanlarda yaşadıklarından yıl boyunca gelişmeleri devam eder. Üç tip insan biti vardır :

1.Pediculus humanus var. capitis

Baş biti olarak tanımlanır. Sarımsı boz rengindedir. Başın kulaklar arkası ve ense kıllarının dip kısmında yaşarlar. Evrimlerinde yumurta, nimf ve ergin olmak üzere üç dönem vardır.

Tarak, şapka ve bereler yumurtalarını kolayca bırakabilecekleri yerler olduğu için bunlara kolayca bulaşır. Özellikle kız çocuklarında erkeklere oranla daha çok görülür.

Tedavisi ilaçla mümkündür. Korunmak için ise başka kişilerden toka, tarak gibi eşyaların alınmaması, saçların kesilmesi ya da kazıtılması gerekir.

2.Pediculus humanus var. carporis

Açık saman sarısı rengindedir. Giysilerin deriye değen yüzeylerindeki dikiş yerlerinde ve göğüs koltuk altı kıllarında yerleşirler. Evrelerinde yumurta, nimf ve ergin olmak üzere üç dönem vardır. Toplu yaşam alanları bulaşması için en uygun ortamlardır.

Sirke ve hareketli formlarının görülmesiyle belli olur, tedavisi ilaçlarla olur. Kişisel temizliğe önem verilerek hastalıktan korunulur.

3.Pthirus pubis

Baş hariç, vücudun sakal, göğüs gibi diğer kıllı yerlerinde barınır. Kıl diplerine gömülü olarak bulunur. Fazla kaşınmaya sebep olur.